

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 4 listopada 2020 r.

Pozycja 348

POSTANOWIENIE z dnia 30 stycznia 2020 r. Sygn. akt Ts 147/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski,

po wstępnym rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym, skargi konstytucyjnej H.H. i S.H. w sprawie zgodności:

art. 292 w związku z art. 172, art. 285 § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, ze zm.) w zakresie, w jakim stanowią one podstawę prawną nabycia w drodze zasiedzenia przed 3 sierpnia 2008 r. służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz Skarbu Państwa z:

- a) art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji,
- c) art. 21 ust. 1 Konstytucji,
- d) art. 2 Konstytucji,
- e) art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonego w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175),

p o s t a n a w i a:

1) nie uwzględnić wniosku o przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej;

2) odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 28 września 2018 r. (data nadania), H.H. i S.H. (dalej: skarżący) wystąpili z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Skarżący złożyli 3 września 2012 r. do Sądu Rejonowego w N. wniosek o ustanowienie służebności przesyłu obciążającej nieruchomość położoną w L., stanowiącą działkę ewidencyjną numer [...] na rzecz Tauron Dystrybucja Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie (dalej: Tauron Dystrybucja S.A.), której treścią jest znoszenie istnienia na nieruchomości obciążonej urządzeń przesyłowych, tj. naziemnej linii elektroenergetycznej średniego

napięcia wraz z dwoma słupami oraz prawa korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych lub ich instalacji. Wnieśli także o ustanowienie służebności przesyłu, obciążającej nieruchomość położoną w G., stanowiącą działkę ewidencyjną nr [...], na rzecz Tauron Dystrybucja S.A., której treścią jest znoszenie istnienia na nieruchomości obciążonej i w przestrzeni nad powierzchnią tej nieruchomości urządzeń przesyłowych, tj. naziemnej linii elektroenergetycznej średniego napięcia wraz z dwoma słupami i naziemnej linii elektroenergetycznej niskiego napięcia wraz z trzema słupami oraz prawa korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych lub ich instalacji.

Domagali się ponadto zasądzenia od Tauron Dystrybucja S.A. wynagrodzenia za ustanowienie opisanych powyżej służebności.

Postanowieniem z 14 września 2015 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w N. I Wydział Cywilny oddalił wniosek skarżących. Sąd wskazał w uzasadnieniu, że skarżący na podstawie umowy sprzedaży zawartej 20 maja 2015 r. zbyli nieruchomość obejmującą działkę o numerze ewidencyjnym 217, tym samym w dacie wydania orzeczenia kończącego sprawę nie posiadali już legitymacji do żądania ustanowienia obciążającej nieruchomości służebności przesyłu. W odniesieniu natomiast do wniosku o ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości obejmującej działkę o numerze ewidencyjnym 171/3 Sąd wskazał, że Tauron Dystrybucja S.A. nabył w drodze zasiedzenia służebność przesyłu na przedmiotowej nieruchomości z dniem 4 października 2009 r. Dlatego wnioski zmierzające do ustanowienia takiej służebności musiały zostać oddalone.

Postanowieniem z 28 czerwca 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w O. II Wydział Cywilny Odwoławczy oddalił apelację skarżących. Orzeczenie to wraz z uzasadnieniem zostało doręczone skarżącym 20 sierpnia 2018 r.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 28 lutego 2019 r. skarżący zostali wezwani do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej m.in. przez doręczenie pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także do reprezentowania skarżących w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym. Zostało ono doręczone pełnomocnikowi skarżących 20 marca 2019 r.

Pismem procesowym z 23 kwietnia 2019 r. (data nadania) skarżący wnieśli o przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej, usuwając jednocześnie braki w zakresie wskazanym w zarządzeniu.

Skarżący wskazali, że przedmiotem skargi jest utrwalona w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych wykładnia zakwestionowanych przepisów, zgodnie z którą możliwe jest nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu przed 3 sierpnia 2008 r., tj. przed dniem wprowadzenia do ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93, ze zm.) przepisów regulujących instytucję służebności przesyłu. Wykładnia ta narusza, ich zdaniem, prawo własności, zasady demokratycznego państwa prawnego, proporcjonalności oraz równości.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem rozstrzygnięcia merytorycznego. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie

nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. Trybunał przypomina, że na podstawie art. 36 u.o.t.p. TK, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, do postępowania przed Trybunałem stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.).

3. W rozpatrywanej sprawie zarządzenie sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 28 lutego 2019 r. – wzywające do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej – zostało doręczone pełnomocnikowi skarżących 20 marca 2019 r. Określony w art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK siedmiodniowy termin do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej upłynął 27 marca 2019 r. Pismo procesowe nadesłane w wykonaniu zarządzenia, zostało nadane 23 kwietnia 2019 r., a zatem z prawie miesięcznym przekroczeniem ustawowego terminu. W piśmie tym został sformułowany wniosek o przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej. Uzasadniając wniosek pełnomocnik skarżących wskazał, że dokument pełnomocnictwa nie został mu przesłany przez skarżących w określonym przez niego terminie (do 27 marca 2019 r.). Otrzymał go dopiero 15 kwietnia 2019 r. Pełnomocnik podniósł również, że skarżący nie poinformowali go o wysłaniu pełnomocnictwa ani o podtrzymaniu „pierwotnie zgłoszonej woli wywiedzenia skargi kasacyjnej” (strona 2 pisma procesowego).

Zgodnie z art. 168 i art. 169 k.p.c. warunkami uwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu są: wystąpienie z wnioskiem o przywrócenie terminu, wniesienie wniosku w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu, jednoczesne z wniesieniem wniosku dopełnienie czynności, dla której został określony termin, jak również uprawdopodobnienie, że uchybienie terminowi nastąpiło bez winy wnioskodawcy. Spełnienie tych przesłanek jest obowiązkiem skarżących.

Trybunał stwierdził, że skarżący nie uprawdopodobnili tego, iż uchybienie terminu nastąpiło bez ich winy. Przytoczona w uzasadnieniu wniosku argumentacja nie uprawdopodobnia bowiem tego, że w okresie od upływu terminu, o którym mowa w art. 61 ust. 3 (27 marca 2019 r.), do wniesienia pisma usuwającego braki formalne skargi konstytucyjnej wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności (23 kwietnia 2019 r.) istniała przeszkoda uniemożliwiająca podejmowanie określonych czynności procesowych. Samo stwierdzenie, że powodem niezachowania terminu było nieprzesłanie na czas przez skarżących pełnomocnikowi dokumentu pełnomocnictwa, co uniemożliwiło „uzupełnienie skargi w zasadniczym jej elemencie – wykazania umocowania do jej wywiedzenia”, nie stanowi uprawdopodobnienia, o którym mowa we wskazanych wyżej przepisach k.p.c. W tym miejscu należy przypomnieć, że „spełnienie wymogu uprawdopodobnienia okoliczności uzasadniających wniosek o przywrócenie terminu nastąpi, jeżeli zostaną przytoczone okoliczności uzasadniające ten wniosek zarówno merytorycznie, tj. wskazujące na brak winy strony w uchybieniu terminu, jak i pod względem formalnym” (postanowienie SN z 19 maja 2006 r., sygn. akt III CZ 28/06, Legalis nr 173233).

Z uwagi na niespełnienie obowiązku, o którym mowa w art. 169 § 2 k.p.c., wniosek o przywrócenie terminu nie zasługuje na uwzględnienie. Braki formalne skargi zostały usunięte po terminie.

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania skardze dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącym przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.